

v i o r e l ș t i r b u

CE DEPARTE E DIMINEAȚA ACEEA

proză scurtă

CORECTBooks

Viorel ȘTIRBU

**CE DEPARTE E DIMINEAȚA
ACEEA...**

Editura Virtual

2011

ISBN(e): 978-606-599-741-7

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului sub orice formă, este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Cuprins

LINIA	1
FIIND VORBA DE O SEARA OARECARE	3
CLIPA CEA MAI FRUMOASĂ PE CARE TOATĂ LUMEA A VĂZUT-O	4
ALBUMUL DE AMINTIRI AL BUBEI	5
DUMINICA LUI VINTILĂ	9
CEASUL BATE DE ORA 4	12
GIMNASTICA MINȚII	14
SEARĂ DE TOAMNĂ	16
BUBA	19
EȘTI TRIST ASTĂZI, VINTILĂ	28
CANADIENE ÎNCHISE CU FERMOAR	30
FERICIREA SUBALTERNULUI CLEMENT IONESCU	33
PUNCT ȘI OBSESIE	36
CE DEPARTE E DIMINEAȚA ACEEA	38
SĂRBĂTORI FERICITE	42
CANICULĂ DE AUGUST	46
A DOUA SCRISOARE CĂTRE TATA	53
FEREAȘTRA DOAMNEI HARTOG	58
LUNGA COLOANĂ DE FUM	65
VINTILĂ	72

LINIA

Iacob Stan privea fără să vadă nimic. Și doar întinderea era vastă, de jur împrejur numai câmpie, pe alocuri arată, pe alocuri semănată și prin mijlocul ei trecea și calea ferată, dreaptă, lucind sub soarele blajin de septembrie. Trenul plecase demult, se pierduse după linia orizontului. De aici pînă în oraș mai avea de mers cale, și încă pe jos. Cine o fi deviat blestemata asta de linie? se întrebă, doar abia cu un an în urmă trenul oprea minute bune în gara cea nouă a urbei în care locuia, muncea, cu alte cuvinte trăia. În orice caz, eu nu am nici o vină, oftă. Nimeni nu m-a întrebat, părerea mea nu a avut și nici nu are importanță. Acuma, ce-i drept, de ce să fi oprit programul numai fiindcă mie nu-mi place? Poate că alții sînt mulțumiți, chiar fericiți că li se oferă astfel prilejul de a se mișca, de a-și pune picioarele în mișcare. Oricum, sîntem prea sedentari. trebuie să ne mîne cineva din spate ca să ne trezim la realitate. De altfel zecii de călători o și luaseră la goană peste arături ca să ajungă mai repede în orașul lor iubit, cu cele nouă coșuri ale fabricii de ciment — construită în mijlocul localității — emanînd continuu praful ce albea casele și înnegrea gulerul cămășilor. De plămîni nici nu vorbim, uitasem de ei din timpuri imemorabile. Plămîni funcționau cît funcționau, apoi se opreau. Fie din pricina silicozei, fie din pricina cancerului. Orășenii se obișnuiseră și cu bolile și nimeni nu le lua în seamă. Și iacă așa se încurcau și se descurcau ițele în prea – frumosul nostru oraș de pe valea Arieșului, unde un primar și un tîmplar trăgeau sforile. Probabil că ei avuseseră și ideea de a devia calea ferată, îi avantaja pesemne. Căci se rostuiseră de un camion și făceau transporturile dintre gară și înspre ea, și nu gratuit. Mda, conveni Iacob Stan, ar fi ceva de lucru prin localitatea natală. Problema se pune cine să se apuce de lucrul acela, el în nici un caz. Și de ce nu eu? Nu știa de ce nu el, își dădea seama că de vreme ce nu se angaja, întrebările nu prea își aveau rostul și chiar renunță la ele. Privi din nou, tot fără să vadă, imensitatea câmpiei gîndindu-se cu groază că în cele din urmă va fi nevoit să plece. Deja zări orașul cu blocurile lui înalte în lumina amurgului și abia atunci constată că trecuseră multe ceasuri de cînd coborîse din tren. Liniile nu mai străluceau în soare, sîngerău o dată cu el, ziua se îndrepta spre noapte și desigur că în haltă nu vor mai rămîne decît acarul, impiegatul, nevestele, cățeii și purceii, cum s-ar zice. Și eventual eu, pe banca asta, dacă nu cumva vor sosi din oraș niscaiva mușterii pentru trenul de noapte. Firește că trebuie să existe și călători de noapte, întotdeauna se pleacă și se vine de undeva. Lumea nu stă niciodată locului cu toate că i-ar fi mai ușor să se oprească, să contemple ori pur și simplu să zacă așa cum zăcea el acum, fără nici un scop imediat. Ei, nici chiar așa, cum adică fără nici un scop imediat de vreme ce trebuia să plece și el spre casă, spre casa lui sau, mă rog, spre casa în care locuiește. Pe strada Fericirii numărul cutare bis. Ah, secretomania asta! Deja la cafeneaua Violeta se vor fi adunat prietenii și cenacliștii lui I.D.M.S. Simionescu-S-Buru, deja s-au învăluit în norii de fum de țigară și în combaterea literaturii tinerilor, ca și cum ei nu ar fi fost niciodată tineri și nu ar mai fi descoperit America de cîteva ori. Cercul violetist accepta, ce-i drept,

starea de lucruri din lipsă de altceva mai bun. Ba mai mult, nu accepta doar, ci participa cu ardoare, avea păreri proprii bine definite. Cît de bine definite? se întrebă Iacob Stan, pentru că eu habar n-am de ce se spune acolo... Soarele se lipise de marginea cîmpiei, acum Iacob Stan vedea totul clar, și ogoarele și lumina ce se stinge și umbrele înserării, cum ar spune poetul, auzi și fluierul locomotivei ce venea sau pleca undeva sau de undeva, curînd se va ivi de dincolo de orizont, va opri sau va trece ca fulgerul prin halta fără importanță, apoi iar se va face liniște dacă nu cumva o să răzbată pînă la el rumoarea orașului. Dintr-acolo înainta voinicește o fată cu geamantan, prin urmare trenul ce sosea nu era mărfar. De ce-ai plecat? De ce-ai mai fi rămas? Oaie așa sună versurile poetului? Nu-și mai amintea, de ce și-ar mai aminti cînd seară de seară I.D.M.S.

Simionescu-S-Buru cîntă cu zel despre vaca frunțașă? Unde să plece vaca frunțașă? Ea stă și produce, nu ca altele, care aleargă de pe o pășune pe alta schimbînd fără rușine iarba verde verde de acasă.

Ce-ar fi să ies în întîmpinarea fetei, să-i dau o mîină de ajutor? Geamantanul pare tare greu. Nu se mișcă. Ce fată-i asta care vine singură la gară? N-are și ea un logodnic dacă nu un soț cu care să facă și ea copii, ca să nu apară din flori? Ei? Ei ne ei, asta e situația și nu am să o schimb eu, nu sînt reformator, nu am vocație de reformator și nici nu vreau să am vocație. Îmi ajunge ce fac și cît fac și le-ar putea fi și altora de ajuns, fiecare ne întindem cît ne ajunge plapuma și la necaz și la bucurie. Și cine uită de plapumă sau are picioare prea lungi să se descurce cum o ști. Da, dar fata se apropia, privirile li se încrucișară, Iacob Stan ghici în ochii ei speranța, nădejdea că el se va ridica și-i va ieși în cale și așa mai departe. Și chiar vru să se ridice și cînd să se ridice se răzgîndi. La ce bun? Trenul ieși de sub orizont, lung și albastru, apropiindu-se implacabil de haltă. Acum el se întreba dacă fata va ajunge la timp ca să-l prindă, fata iuți pasul și Iacob Stan se smulse brusc de pe bancă și fugi în întîmpinarea ei, îi luă geamantanul și începură să alerge amîndoi. Trenul venea și venea, scrîșnetul frînelor răzbătu pînă la ei, halta însă părea că se îndepărtează, devenise un mic punct în spațiu. Descurajați, încetiniră și ei și halta se apropie din nou. Simplu ca bună ziua, cine se grăbește prea tare scapă trenul. Așa că intrară, Iacob Stan puse geamantanul pe peron, fata se scotoci în poșetă căutîndu-și biletul verde de clasa întîi, îl găsi și oftă ușurată. Da, iată că se poate trăi frumos în ceas de seară. Locomotiva scoase un țipăt prelung și fericit, vagoanele luminate zdrăngănită la trecerea peste macaz, dacă ți-ai fi pus mintea ai fi putut urca din mers, locomotiva mai țipă o dată fericit încetinind încă pînă ajunse în dreptul impieगतului aflat la post în poziție de drepți, după care se smuci și luă viteză. Vagoanele defilau sub privirile mirate ale celor doi, întîi mirate, apoi neîncrezătoare, apoi speriate și în cele din urmă disperate. Ultimul vagon le trînti în nas o trîmbă de praf amestecat cu pilitură de șină, impieगतul dispăru în cabina lui. Peste cîteva minute trenul fu înghițit de orizont și de noapte, rumoarea orașului răzbătu pînă la ei, luminile electrice se aprinseră în urbea natală și cerul se înroși tulburat...

FIIND VORBA DE O SEARA OARECARE

Fiind vorba de o seară oarecare, Vintilă nu încercă în nici un fel să-și schimbe programul obișnuit. Se dezbracă, își puse meticolos veșmintele de peste zi în dulap, stinse lampa mare și aprinse veioza, se vârî în așternut și luă din raftul de deasupra capului revista cea mai proaspătă. Toată lumea știe că a citi câteva rînduri înainte de culcare înseamnă a-ți grăbi somnul.

În apartamentul vecin, cineva sforăia vîrtos, din cînd în cînd mobila pocnea înăbușit, probabil fiind prea uscată sau prea bătrînă, și tot din cînd în cînd se auzea rîcîitul șoarecelui în tocul ușii. Un șoarece care nu ieșise de acolo niciodată, de altfel. Pe sub preșuri, foșgăiala gîndacilor completa ceremonialul. Așadar ore de liniște, de plăcere chiar pentru un om obișnuit cu casa lui. Paginile revistei defilau agale și galbene, literele se încețoșară, la început discret și odihnitor, apoi cu vigoare imperativă.

— Eh, a sosit și timpul să mă culc, murmură fericit Vintilă, ridicîndu-și plapuma pînă sub bărbie, după ce, firește, pusese revista la loc și stinsese lumina.

Icnind ușurel, Vintilă se foi cîteva momente căutîndu-și poziția cea mai confortabilă, apoi se domoli așteptînd cufundarea în lumea necunoscută și amorfă ce îi era hărăzită noapte de noapte. Dar minutele treceau în goană și clipa voluptoasă în care lucrurile și întîmplările se estompează întîrzia. Convins că e vorba de o oarecare nervozitate, prilejuită probabil de osteneala de peste zi, Vintilă își zise că trebuie să aibă răbdare.

Prin fereastra întredeschisă pătrundea țîrîitul greierilor, foșnetul pomilor din curte, în colțul de sus al geamului licărea o stea luminoasă. Privirea lui Vintilă zăbovi îndelung asupra ei, pînă cînd își dădu seama că vede numai și numai aceeași stea. Mîine dimineață trebuie să mă scol devreme, gîndi el nemulțumit, închizînd iarăși ochii. Zadarnic, aceeași stea licărea în colțul de sus al ferestrei, pîndind. Iritat, Vintilă aprinse din nou lumina și reluă lectura revistei. Literele începură să danseze, să se încețoșeze, să-și piardă personalitatea.

— Ei drăcie, murmură Vintilă îngrijorat. S-ar zice că îmi este somn. Și stinse iarăși lumina, însă, ca și întîia dată, nu fu chip să adoarmă.

— Sînt nervos, sînt nervos, răbufni în sfîrșit furios. Se ridică în capul oaselor, sfredeli întunericul din odaie, pipăi tremurător așternutul și repetă:

— Sînt nervos, sînt nervos, totuși trebuie să adorm. Mîine am o zi lungă. Cînd aprinse pentru a treia oară lumina și tot pentru a treia oară reluă lectura, Vintilă se întristă. Literele se îndepărtau tot mai mult îndărătul paginii, rîndurile se încîlceau.

— Să fi venit oare bătrînețea? se întrebă el. Să fi venit oare într-adevăr? Și o dată cu ea...

Nu, nu mai are nici un sens să stăruie, conchise istovit și se întinse pe pat, după ce stinse pentru a patra oară lumina. Rămase așa, treaz în întuneric, din curte răzbătea țîrîitul greierilor și foșnetul frunzelor, iar în colțul de sus al ferestrei aceeași stea luminoasă pîndea...

CLIPA CEA MAI FRUMOASĂ PE CARE TOATĂ LUMEA A VĂZUT-O

Sunetul se auzea destul de aproape și destul de Reparte în același timp, cum s-ar zice foarte imprecis. Cu alte cuvinte când arde un sat, să zicem, strigătul Foooc! sau Arrrde! câștigă un grad de disperare ce se reflectă material în niște sunete ascuțite cu nuanțe sigure că polarizează îngrijorarea colectivă. Prin opoziție, când e vorba de un incendiu izolat, strigătul se aude pripit, stingher, animalic, iar concentrarea de disperare se reflectă, prin mijloace inexplicabile, ca venind de la un singur om.

Curios lucru, la băcănie bărbații nici nu se gîndeau să dea curs neliniștii, nepăsători și în afara celei mai elementare logici, pentru că putea arde pasa oricăruia dintre ei.

Desigur, pentru dumnealor trebuie să nu fi avut pici o importanță nenorocirea. Și așa era cu adevărat. Ei cîntau, sau mai degrabă răcneau „Mă suii în dealul Clujului”, sincopînd pe „l” final de la „deal”, și de altfel și cu puțin talent, sau, hai să nu fim pretențioși! și cu puțin simț muzical.

Căpetenia părea să fie consăteanul Firezu ce purta un basc cu ciucur pe care și-l trîntea uneori furios, fascinat de doină.

Ulițele satului fiind, de asemenea, pustii, se lăsa a se înțelege că femeile se puteau afla în trei locuri: 1) pe la casele lor, neajutorate, 2) plecate la lucru, și, în fine, 3) la un loc de chef al lor, aparte. La o analiză mai riguroasă toate cădeau rînd pe rînd. 1) Dacă s-ar găsi la casele lor, neajutorate, femeile ar țipa, s-ar agita, și-ar căuta bărbații. În concluzie, femeile nu se găseau la casele lor. 2) La lucru nu trebuiau căutate, întrucît se făcuse seară deja. În concluzie, femeile se găseau la casele lor. 3) La băcănie nu, deoarece în sat avem una singură. În concluzie, femeile sînt la lucru.

Totuși, am văzut că nevestele nu sînt nici acasă, nici la lucru și nici la chef. Deci am putea deschide o rubrică specială: trăim într-un sat de bărbați. Presupunere fără temei, dat fiind că nu s-a văzut bărbat fără femeie și sate fără neveste. Prin urmare nici a patra supoziție nu valorează nimic. Unde s-o găsim pe a cincea atunci? Iată întrebarea la care nimeni nu răspunde, pentru că nu e întreat. Și chiar dacă e întreat, se face că nu aude. Pur și simplu ignoră. Mai ales Firezu, consăteanul cu basc cu ciucuri. Dimpotrivă, crîșmarul susține sus și tare cum că, fără excepție, întreaga suflare e înăuntru la bere. Atunci cine striga prelung, monoton și, în consecință, fără personalitate, Foooc!? Aceasta e întrebarea, și mai încurcată pentru că nu se vede nicăieri nici o flacără și nu se simte nici un miros special, cum se simte de obicei la orice incendiu.

ALBUMUL DE AMINTIRI AL BUBEI

— roman —

I

Desigur că am în față imaginea ei, căci așa se cuvine: orice jurnal debutează cu o fotografie. De preferință poza care pare cea mai reușită. Nu este însă mai puțin adevărat că de obicei fotografiile care ne par a fi cele mai reușite nu sînt și cele ce ne seamănă cel mai mult. Fie că ne accentuează frumusețea, fie urîțenia, ele se îndepărtează de model, aducînd ceva nou pe care noi îl acceptăm cu plăcere, în împrejurarea de față aș înclina să cred că fotografia o urîțește, unele trăsături sînt prea frumoase ca să nu fiu convins că în întregime fața ei e una dintre cele comune. În sfîrșit, deocamdată, în așteptarea a ceea ce pare a fi modelul, am dinainte o figură lată, blondă, puțin gînditoare din pricina buzelor făcute pungă, și veselă, totodată, din pricina ochilor. Desigur, trebuie să fie o greșală a fotografului care te obligă întotdeauna să zîmbești și să privești într-un anume punct, de exemplu un nasture de pe halatul său, ori chiar monograma cusută grijuliu de sora mai mică sau de nevestă, uneori. Părul este ușor ondulat și umflat, nu mai mult însă de a-mi sugera o ființă zveltă și plăcută în ansamblu.

Dedesubtul fotografiei, 4 versuri dintr-un poet cunoscut, care, de altfel, dau nota întregului jurnal:

Din codru rupi o rămurea,

Cei pasă codrului de ea?

Cei pasă lumi întregi?

De moartea mea!

Firește, am transcris exact și ortografierea textului. Prin urmare prima pagină s-a terminat. A doua pagină are în colțul drept o fotografie tip timbru. Iată ce scrie pe această parte a caietului:

Dragă Buba,

Îți mulțumesc pentru încrederea care mi-ai acordat-o dîndu-mi acest album. Timpul de despărțire va veni curînd și numai aceste cîteva rînduri îți vor mai aminti răsfoind filele albumului, de o fostă colegă și prietenă. Dacă ți-am greșit cu ceva vreodată te rog „iartă-mă”!

Barca vieții ne va purta pe undele-i lungi departe una de cealaltă totuși eu îți doresc multă fericire și îndeplinirea cu succes a tuturor dorințelor!

Poate sub negura vremii ce trece, prietenia noastră va păli și va pieri asemeni unui vis de noapte ce se destramă la primul cîntat de cocoș. Atunci, pe oglinda curată a uitării fă să tremure „cîteodată amintirile unei prietenii apuse”.

Cu drag, al tău Leon.

Iar dedesubt:

A iubi este jumătate din a crede (Victor Hugo)

...Dacă pisica aceasta care este într-adevăr a mea, și este o lingușitoare fără pereche, nu și-ar întoarce prea des coada spre mine, ar fi foarte drăgălașă. Bineînțeles că este și așa, dar prea dese luări de atitudini o dezavantajează destul de mult. E adevărat că ea n-are de unde să știe că o face, dacă ar ști s-ar purta cum nu se poate mai frumos. În rest toată ziua se încurcă în picioarele mele și ne stingherim reciproc. E atât de sperioasă, încât un gest brusc o alungă și nu intră în casă o săptămână..

*

* *

II

Bineînțeles că nimic nu este mai simplu de făcut decât treaba aceasta. Toată problema se reduce la un scaun. Te urci pe el și cu asta ești deasupra dulapului și acolo se găsesc toate lucrurile de care ai nevoie. Evident, în primul rând caseta cu fotografiile colegilor, ale prietenilor și prietenelor, pozele de grup și, în fine, imaginile tale din excursie, de la odihnă, de la București și așa mai departe. Urmează apoi albumul de amintiri de familie și la sfârșit de tot ilustratele care reprezintă, peisaje, străzi și corturi noaptea, actori preferați.

A le răsfoi înseamnă să faci o treabă utilă și plăcută, mai ales că adeseori trece vreme îndelungată pînă se ivește răgazul necesar unei astfel de îndeletniciri.

La orele 17 Leon Ionescu se trezește, ca de obicei, din somnul de după-masă. În primele clipe de buimăceală, căci somnul tulbură organismul, trebuie să se gîndească ce are de făcut în continuare pînă la ora stingerii, fiindcă astăzi este zi scurtă de serviciu și bineînțeles că nu va trece pe la birou.

Prin urmare în mod cu totul obiectiv plăcerea revenirii asupra amintirilor, care desigur s-au și prăfuit între timp, se impune de la sine. În sensul acesta, după cum spuneam, este necesar să aducă un scaun din bucătăria proprietăresei, să-l așeze dinaintea dulapului (care este prea înalt pentru statura lui) și să-și ridice prețioasa comoară. De altfel asupra acestei chestiuni va trebui să mai mediteze, dacă să coboare caseta și tot restul. Atîtea complicații inutile și osteneală și uneori chiar și umilințe. Se întîmplă din cînd în cînd ca proprietăreasa să fie nervoasă și atunci numai cu greu binevoiește să-i împrumute scaunul.

Bineînțeles, fără a uita să-i amintească generozitatea și cu atît mai mult prețul generozității ei. Alteori se întîmplă să fie plecată și în asemenea situații bucătăria este închisă și prin nici un mijloc nu poți pătrunde acolo după cele trebuincioase. Astfel că nu rareori renunță pur și simplu la tot. I-ar plăcea firește să-și cumpere propriul său scaun, dar gazda nu poate accepta astfel de jigniri. Pentru ea

ar fi un gest revoltător și mai mult ca sigur l-ar izgoni din casă fără menajamente.

Bineînțeles că argumentele ei sînt solide; orice obiect străin poate fi plin de ploșnițe, asta în primul rînd. În al doilea rînd, și altminteri cel mai important, e vorba de gusturile ei. Proprietăreasa și-a aranjat mobila într-un anume fel, prin urmare o propunere care ar schimba ceva din această ordine ar însemna o refuzare a principiilor sale estetice, deosebit de riguroase într-adevăr.

Din bucătărie se aude însă rîsul ei și chiar binevoiește să-i adreseze cîteva cuvinte:

— Domnule Leon, nu doriți să cumpărați struguri?

— Desigur, răspunde el în culmea bucuriei. Fără îndoială s-a ivit prilejul neașteptat și fericit de a o îmbuna pe doamna proprietăreasă. Ca întotdeauna ea va găti ceva gustos și Leon nu va veni toată ziua acasă lăsîndu-i mîncarea.

Va fi puțin incomod să renunțe iar la o după – amiază liberă după atîta muncă, însă cîteva zile doamna va fi veselă și chiar binevoitoare și nu-i va fi cîtuși de puțin greu să-i împrumute scaunul.

Ar fi posibil să i-l lase mai multe ore și atunci ar putea să stea la masa de lucru să scrie cîteva scrisori. Din pricină că de obicei le scrie la birou ele sînt mai întotdeauna confuze, urîte.

— Adu-mi banii, domnule Leon, ciripește proprietăreasa din dosul ușii, atît de bine dispusă încît îi ghicește mîna pe clanță. Și, într-adevăr, ea întredeschide ușa, își vîră capul și-l privește voioasă.

— Ah! Domnule Leon, chicotește, nu știam că sînteți dezbrăcat. Dar fiindcă se vînd prea repede strugurii, voiam să vă grăbesc. Pot să-ți iau banii?

— Desigur, îi răspunde. Puteți să luați din haină cît doriți.

Proprietăreasa a intrat de-acum și scotocește prin buzunare fredonînd un cîntec.

— Ah, domnule Leon, se înterupe ea din cînd în cînd, cîte lucruri aveți prin buzunare.

Acum este momentul, își spune, acum pot să-i cer scaunul.

— Doamnă, începe el, făcîndu-și curaj, hotărît să continue.

Chiar atunci pisica se strecoară înăuntru și proprietăreasa scoate un țipăt de plăcere.

— Aiurita, strigă ea, ai văzut, domnule Leon? Aici nu e voie, adaugă, amenințînd-o cu degetul. Aici nu e voie. Și iese.

Tocmai acum trebuia să vină și pisica, spune necăjit. Am scăpat cea mai potrivită ocazie. Niciodată nu s-a întîmplat de cînd locuiesc aici să intre proprietăreasa la mine. Într-adevăr o ocazie unică. De altfel s-ar putea ca ea să fi dorit și altceva de la mine, nu mi-am dat seama. În orice caz trebuie să-i cer scaunul. Și voi coborî toate lucrurile de pe dulap și bineînțeles că în viitor n-o să am nevoie de nimic. E cea mai potrivită soluție. Pentru aceasta trebuie să mă îmbrac și încă repede. Altfel se poate întîmplă să plece doamna și cu asta pierd foarte mult.

Sări jos din pat cu o senzație de oboseală cumplită, firește, din pricina somnului de mai nainte, așa că își căută pantalonii, cămașa și papucii. De obi – cei nu-i este permis să intre într-o asemenea ținută în bucătărie, însă ținînd cont de împrejurarea de față, deosebit de favorabilă, nu era exclus ca

doamna să i-o treacă cu vederea.

Tocmai atunci proprietăreasa strigă din antreu:

— Domnule Leon, am plecat și nu mă întorc pînă diseară.

— Doamnă, exclamă el uluit. Îi răspund pocnetul ușii și pașii repezi de pe scări.

Obosit peste măsură, se așază din nou pe pat privind dulapul.

Pe una din paginile albumului scrisese cîndva: A iubi este jumătate din a crede — Victor

Hugo!

— Sfîrșit —

DUMINICA LUI VINTILĂ

Fiecare duminică are în ea ceva din Sarasate, e drept, destul de vag, totuși, are ceva din el, dacă te gîndești numai la prima jumătate de zi. A doua jumătate are ceva din Bártok. Și asta numai grație micului nostru amator jovial, pentru că amatorul nostru jovial are, uneori, și amabilitatea să asculte la ora mesei muzică de Bártok. Cît despre Vintilă, duminica lui este duminica unei scrisori, pentru că într-o astfel de zi s-a apucat să scrie o scrisoare. O scrisoare definitivă asupra căreia s-a gîndit mult fără ca, în cele din urmă, să ajungă să își explice și el ceva. Știa că ea însemna, oarecum, un fel de moarte, deși chiar în acea duminică nu voia să moară. Nu pentru că, în general, avea ceva împotriva morții, ci pentru că pur și simplu nu voia, și din moment ce așa stăteau lucrurile, nu vedea ce motive îl puteau îndemna să se justifice. Așa că la ora mesei hotărî că ar fi lipsit de sens să mănînce, în primul rînd că nu îi era foame, și în al doilea rînd pentru că socotea că o asemenea treabă devenise prea complicată în asemenea împrejurări. Dacă ar fi fost tot atît de liber ca și în alte dăți, ar fi hoinărit puțin pe dealurile îngălbenite de toamnă. Nu era liber, trebuia să isprăvească odată, indiferent cum.

Pentru tine, pentru tot ceea ce nu trebuia să fii — fiecare om este totuși ceea ce trebuie să fie, nu ceea ce ar fi putut sau crede că ar fi putut fi — însănătoșește-te, fă-te voinică și uită-mă cît mai des cu putință. Adăugă la sfîrșit al tău, Vintilă. Un moment șovăi, gîndindu-se că poate nu ar strica să-i mai spună să nu fie supărată, e numai ca și cum s-ar duce puțin pînă la colț să aducă o băutură tare, apoi își aduse aminte că, totuși, nevastă-sa se afla la spital. Închise plicul și-l expedie cu primul tren ca nu cumva să renunțe. Se străduia, pe cît îi stătea în putință, să uite acum, căci simțea nevoia să expedieze și un al doilea plic, să evite ruptura. Desigur, scrisoarea însemna un fel de moarte, iar el nu voia să moară și atunci își spuse că dacă se abținea cîteva zile, va reuși să se obișnuiască cu starea de fapt, anume că tot ceea ce trebuia să se întîmple s-a întîmplat și că nu mai era nimic de făcut... Niciodată nu izbutise să revină asupra unui lucru, fie el bun sau rău, indiciu sigur că reușea din cînd în cînd să nu moară. Ce este util, și mai ales ce sens are să cauți un lucru util, îi scrisese nevastă-sa, cînd totul este inutil, pentru că în viață n-am găsit nimic util, măcar atît de util încît să-mi justific existența? Și, în definitiv, ce sens ar avea, în cazul acesta, să-mi justific existența? Sînt groaznic de bolnavă și moleșită și n-am absolut nici un sentiment, aș putea sta așa întinsă pînă la infinit, și cum m-ai putea tu ajuta?

— Atunci de ce te-ai justificat atîta vreme? Eroarea oamenilor de genul tău este aceea că vă pu – neți întrebări nepotrivite exact cînd nu mai aveți dreptul să o faceți. După ce căutați mereu pe alături, menajîndu-vă atent, nu cumva să descoperiți adevărul, vă treziți apoi cu toții să negați sau să socotiți că viața este o înșelătorie. Dar chiar dacă socotiți că viața este o minciună, vă justificați prin ea. Și atunci, mă întreb, de ce căutați adevăruri și minciuni numai în minciună? Minciuna e minciună în întregime, nu trebuie să îi mai cauți inconsecvențe... Și apoi copilul... Nu vreau copilul acesta... Aș

vrea să mă înțelegi bine. Nu-l urăsc, este copilul nostru al amîndurora, l-am adus pe lume împreună. E copilul tău și tu ești iubitul meu, însă nu-l vreau..., E a doua oară cînd mi se întîmplă treaba asta de cînd sînt nevasta ta și nu vreau să repet și a treia oară. Înțelegi, dragul meu?

— Și dacă reușesc să înțeleg... Este oare numai vina mea? De ce nu mi-ai spus că nu ești pregătită? Deși, fie-mi îngăduit să te întreb, ți s-a întîmplat numai de cînd ești nevasta mea? Înainte cum reușai să scapi de coșmarurile astea? Ai repetat de mult prea multe ori înainte de a intra în scenă. De ce n-ai învățat cum să te împotrivești? Este vina mea,, oare, că asta înseamnă dragostea? Ai știut prea bine că nu vreau să fac altceva din ea, pentru că nu eu puteam s-o schimb, și nici nimeni altcineva. Astfel, că nu mai avem nimic de făcut decît să ne despărțim. E prea tîrziu să-ți găsec ceva după ce n-ai dorit nimic atîta vreme. Te-ai obișnuit să nu dorești nimic,, orice ofertă de a mea ți se pare prea mărunță... pretențiile tale! Eu îmi găsec cîte ceva de făcut... Crezi, oare că într-adevăr nu înțeleg? E un moment de slăbiciune, ești probabil foarte obosită și nu te poți controla. Cum nici eu nu mă pot controla, întrebîndu-te mereu: este vina mea că ai trăit și înainte de a fi nevasta mea? Nu eu am vrut să trăiești înainte, și în general nu eu am vrut să îmi amintesc mereu de asta. Tocmai de aceea, pesemne, îmi trece prin minte că tu ai mai existat. Și de fapt de aici pornește totul. Oricît am fi de cinstiți, nu putem trece cu vederea un asemenea lucru... Nu e în intenția mea să te nedreptățesc și îmi asum partea mea de răspundere, dar de ce îmi aduci mereu aminte de tot ce a trăit în tine? Și mai ales lucrurile care mă pun în inferioritate, sau ți se pare cel puțin că mă pun în inferioritate? De bună seamă că aș fi vrut să lipsesc mai puțin de acasă, totuși asta mi-e meseria și nu puteam renunța la ea de dragul de a semăna cu plăsmuirile tale... Pîna și idealul de frumusețe ți l-ai format după ele. Crezi oare că nu m-a durut tiparul pe care mi l-ai pus în față de atîtea ori, tipar în limitele căruia eu nu puteam încăpea? Nu e în intenția mea să neg calitățile celor ce te-au înconjurat și lingușit. Presupun că sînt suficient de inteligenți. De supărat m-au supărat încercările tale de a-mi zvîrli mereu în față că nu sînt decît un soi de caricatură, capabilă, desigur, într-o oarecare măsură, deși nu într-una suficientă, să și realizeze cîte ceva, totuși nu îndeajuns de sugestivă pentru nevoile tale. Astfel, nu mă surprinde să constat că oamenii aceștia ai tăi au început să facă treburi mult mai puțin semnificative, să-și părăsească ideile și să se justifice cu argumente banale.

Evident, nu încerc să îmi demonstrez existența. Mi-o justific numai, asta e datoria mea... Bineînțeles, aș putea să-mi închipui că treci printr-o stare de slăbiciune de moment și probabil așa și stau lucrurile, încît nu mi-ar fi greu să o trec cu vederea. Peste cîte slăbiciuni nu sîntem obligați să trecem? Dar din moment ce am început să căutăm adevăruri și minciuni în minciună, nu mai am dreptul să fac așa ceva... Cum poți să-ți închipui oare că eu n-am nevoie de entuziasmul tău și în dragostea asta?... De curînd am auzit doi turiști (un băiat și o fată) cîntînd cîntecul acela al tău cu primăvara...

Mi-am amintit cum îl cîntai tu împreună cu bărbatul blond, îl iubeai de bună seamă și nu asta

mă supără. Nu mă supăra deloc că îl iubeai îngrozitor de mult și de penibil, chiar. Scriai și poezii pe vremea aceea, țineai jurnale, peste tot îl găseai numai pe el, în toate drumurile tale, îl doreai pretutindeni cu tine, erai în stare să faci orice pentru el. Dacă te-ar fi pus să tragi la jug, ai fi făcut-o de dragul lui. Nu mă supără nici faptul că pentru mine n-ai păstrat nimic din pornirile frumoase de odinioară. Mă supără că am ajuns un fel de rudă față de care poți să-ți dezvălui capriciile și plictisul. Bărbatul acela nu încerca mai mult decât mine (poate nici atîta) să-ți alunge plictisul. Îți găseai tu mijloace potrivite, pornite din tine. Crezi oare că eu n-aveam nevoie de participarea ta? Crezi oare că pentru mine era puțin important să fii îndrăgostită ca de un iubit și nu ca de o rudă săracă?...

Și cu cît cobora seara, pentru că pretutindeni se întîmplă o dată în zi să se însereze, mai ales după ce ziua obosește, goneau spre întîlnire și umbrele prelungi, întunecînd și înecînd șoseaua...

— N-ai vrea să intrăm în cort?

— Nu.

— Mi-e somn.

— Culcă-te.

— Aș vrea să dorm cu tine.

— Am să intru îndată. Deocamdată du-te singură.

— Mi-e tare urît singură...

... — Tocmai asta e marea ta rană. Întotdeauna ți-e urît singură, repetă Vintilă și se ridică de la masă. Se uită peste podul nou construit. Lipsise trei luni și absența i se păruse în ultima vreme mai lungă ca niciodată...

CEASUL BATE DE ORA 4

Niciodată nu mi-aș fi închipuit că acele ceasornicului pot deveni arme criminale. Vreau să spun că știu prea bine ce înseamnă punctualitatea: avioanele, trenurile, vapoarele, autobuzele sau trăsurile pornesc din stații la ore fixe și sosesc la destinație tot la ore fixe.

Știu ce înseamnă precizia în medicină. Știu ce înseamnă precizia în industrie, în administrație, în desfășurarea ședințelor etc.

Dar pentru asemenea împrejurări sînt utilizate mai multe ceasornice, în așa fel încît chiar dacă unele dintre ele prezintă pe neașteptate defecțiuni să nu se întîmple vreo nenorocire. În privința preocupărilor noastre particulare, însă, se ivesc și împrejurări oarecum deosebite: ceasornicul se poate strica, situația nefiind, totuși, chiar atît de gravă: fie că ne informăm la poștă sau la radio, fie că îl întrebăm pe vecin cît e ora, fapt e că în general izbutim să ne descurcăm. Și totuși astăzi mă găsesc în mare încurcătură. La orele 16 am întîlnire cu Iacob Stan, chiriașul familiei Homagea. Plec, prin urmare, de la slujbă în jurul orei 15 cu intenția mărturisită de a zăbovi puțin prin oraș, sau în orice caz hotărît să nu alerg pînă la destinație ci dimpotrivă, să merg cît mai încet pentru a lăsa vremea să se scurgă în așa fel încît exact la orele 16 să apăs pe butonul soneriei. Și iată-mă acum aici în fața casei. Mi se pare că am ajuns prea repede însă și ezitățile mele sînt clare: sînt un om punctual, și nu pot risca apelul înainte de a mă convinge că nu forțez nota. S-ar putea să fie ora 16, dar s-ar putea tot atît de bine să fie și numai orele 15,30. Desigur, în ultimă analiză, dificultatea este ușor de depășit. Cu oarecare îndrăzneală pot să mă informez de la primul trecător care are ceas la mîină. Dar ca un făcut, strada este pustie și geamurile caselor din vecini sînt acoperite neprietenos de perdele mohorîte. Împrejurare tristă, bineînțeleș, deși nu excepțională. Firește, asist neputincios la o acalmie ciudată, ceea ce nu înseamnă că orașul a murit, că oamenii s-au pierdut de pe aleea pămîntului. Nu! Poate că am nimerit aici, pe calea Fericirii, într-un ceas de somn, de liniște și de odihnă. Cu toate că, evident, situația pare de-a dreptul neverosimilă! Întotdeauna se mai găsește cîte un funcționar întîrziat sau cîte o gospodină buhăită și plictisită care să-și scoată nasul la vedere. Și totuși acum nimeni nu vrea să-mi dea o mîină de ajutor, o conspirație mută și tenace s-a țesut în jurul meu, victimă nevinovată, și sînt azvîrlit singur și dezorientat într-o complicație ale cărei resorturi nu le înțeleg cîtuși de puțin. Iar casa Homagilor tace și ea, rece și de nepătruns, cu iedera gălbuie și luminată necruțător de soarele cald al unui septembrie frumos. Ferestrele sînt și ele zăbrelite și dincolo de zăbrelele lu – cesc perdelele negre, poate cam uzate după sclipirea oarecum obosită.

Îmi dau foarte bine seama că situația în care mă găsesc este periculoasă. Sînt atît de singur pe strada pustie încît devin cu certitudine o țintă grasă. Vecinii din casele din jur mă pot studia în voie — în eventualitatea în care s-au trezit și mă pîndesc din odăile lor întunecoase —, îmi pot găsi defecte pe care eu nici nu le bănuiam înainte, îmi pot reproșa o seamă de lucruri. Și mai ales casa Homagilor,

dinaintea căreia stau gol-goluț. Și privirilor ei severe nu le scapă nimic. Vor observa o mulțime de detalii, unele desigur nefavorabile, și mâine se vor trăncăni vrute și nevrute pe socoteala mea. Căci așa se întâmplă de regulă: când dușmanul veghează asupra ta nestingherit și cu vădită intenție de a te doborî, el nu se dă în lături de la nimic. Folosește orice armă. Chiar și culoarea părului meu poate deveni un capăt de acuzare grav și necruțător. S-ar.putea spune, de pildă, că am chica burzuluiată, că burzuluiala se datorează unei încăierări sau cine știe ce altceva. Și cam bătaia este interzisă de lege, devine limpede că orice tribunal este întemeiat să mă sancționeze pentru huliganism. Pentru că eu nu am nici un motiv să nu-i consider pe Homagi inamici. Prea sînt severi!

Nutresc o vagă nădejde care, la drept vorbind, îmi face mai mult rău decît bine. Sper ca Iacob Stan, așteptîndu-mă, să deschidă fereastra la orele 16 pentru a vedea eventual dacă mă descurc în labirintul acestei grădini uriașe. Pe de altă parte, însă, absența oricărui gest revelator din partea lui îmi sugerează și posibilitatea să nu fi sosit încă ceasul întîlnirii.

Prin urmare șederea mea îndelungă și inutilă se prelungește încă. Și sper zadarnic să apară cineva, indiferent cine, un om cu un ceas la mîină sau în buzunar, sau chiar un om care se întoarce cu ceasul de bucătărie scos chiar acum de la reparat. Este adevărat că intervine totuși o oarecare animație, dar este vagă și foarte depărtată: se aude aproape nedeslușit uruitul tramvaiului trecînd peste podul metalic, se aud țipetele înăbușite ale claxoanelor, un avion nezărit brăzdează cerul cu zumzetul monoton, niște ciocane se izbesc undeva de metalul dur. Ceasul bate de ora 4...

GIMNASTICA MINȚII

Pentru că îi plăcea uneori să spună: eu nu gîndesc, eu simt, într-una din zile Buba descoperi că într-adevăr a pierdut cu desăvîrșire deprinderea de a gîndi. Între timp și trupul său suferea din pricina ghimpilor adînc înfipti în carne, la fel de neașteptat.

Toate acestea s-au întîmplat în preajma celei de a doua întîlniri cu Leon. De altfel întîlnirea avea un rol decisiv întrucît el urma să o ceară de nevastă, așa cum îi spusese ultima dată cînd se văzuseră.

Evenimentul fiind de importanță capitală, se cuvenea ca atitudinea ei să fie decentă, curajoasă, însă nu și ostilă. Numai atît cît Leon să înțeleagă favoarea ce i se făcea. Pentru că, în mod cu totul caracteristic, se întîmplă ca tocmai cel favorizat să dorească să creadă că el favorizează. Mai ales în cazul femeilor. Uneori este vorba de o simplă manevră. Adică ea își dă foarte bine seama de poziția net dezavantajoasă și se luptă din răspuțeri să echilibreze jocul. Alteori, ce-i drept, e vorba de sinceritate adevărată. Se simte indiscutabil mai presus decît partenerul ei, chiar dacă un privitor străin, de pildă, ar afirma tocmai contrariul.

În primul caz este vorba de inteligența practică foarte vie sau, tradus mai corect, viclenie. Însă pe noi ne interesează cazul al doilea, deoarece fata noastră se înscrie aici de la bun început. Și în aceasta constă și explicația crezului ei: eu nu gîndesc, eu simt. Ca într-o anumită eventualitate, cînd Leon ar putea s-o întrebă „de ce totuși face pe nebuna“ — dacă Leon ar fi atît de perspicace! — ea să aibă la îndemîna portuța de salvare care să n-o facă nici odioasă, nici să fie adusă în situația de a pierde poziția. Cu atît mai mult cu cît astfel de poziții nu pot fi niciodată consolidate, mai degrabă creează iluzia, în nici un caz însă ele nu reușesc să devină substanțiale.

Așadar, pe deplin pregătită, se întîlnește cu Leon la ora fixată, în preajma restaurantului. Ea, haine de sezon, de seară, etc., etc., ea, nu înaltă și nici urîță, ochii mari, rotunzi, fără expresie și fără culoare, figură de păpușă. Nu dolofană. El, dimpotrivă, mai bondoc, aproape roșu la față, totuși destul de tînăr, de timid și de plăcut.

Urmează obișnuitul schimb de cuvinte, care însumează o gamă complexă de amabilități, în special din partea lui Leon. De altfel se cere ca bărbatul să fie întotdeauna politicoș, deși în fond nu există o justificare neapărat serioasă. El trebuie să o apere pe ea, fiind mai puternic, ideea fiind încetățenită de-a lungul timpurilor.

Însă cu totul întîmplător, mătușa lui Leon se găsește în restaurant și, bineînțeles, se vor aduna toți trei în fața mesei. Urmează acum gagul ciudatei coincidențe și fața de nepătruns a mătușii confirmă autenticitatea tuturor celor întîmplate. Ea știe că la mijloc este o farsă, nu o arată și astfel devine politicoasă. Mătușa cunoaște cîte ceva și poate face parte dintr-o familie lipsită de strălucire spirituală, deși nu îndeajuns de proastă. Cu situație materială bunicică, firește, realizată cu trudă, dar

devenită obiect în sine. Leon urcă treptele pînă la rangul de funcționar cu 2—3 subordonați, binișor plătit și cu mașină la scară. Mai mult decît atît nu i se poate pretinde. Ratează o facultate, ratează două și apoi pe a treia, fără ca motivul să constituie și prilej de disperare. Mătușa Buba este om de acțiune.

Prin urmare încep întrebările de rigoare, textul indispensabil realizării importantului act.

— În ce an te-ai născut? întreabă ea.

Aceasta fiind introducerea, deocamdată fără importanță. Glasul mătușii sunase chiar duios. Pare limpede că fata este mai tînără, iar Leon tipul clasic de flăcău tomnatic care nu agreează inițiativele curajoase. De aici atmosfera degajată încă.

— În anul 1945, se aude răspunsul și bineînțeles glasul fetei sună ușor emoționat. În sine jubilează. E mîndră de tinerețea ei și, se înțelege, mîndria este un atribut al vîrstei.

Cele ce urmează, însă, complică lucrurile, pentru că mătușa nu se dă bătută. Tipul de femeie care, cu toate că s-a hotărît asupra obiectivului ce-l va alege definitiv, nu procedează ca atare pînă nu și-l descoase cu propria mînă a doua oară, de față cu o terță persoană. Pentru că, bineînțeles, a existat și o alegere prealabilă, din umbră.

Acum fata răspunde asupra situației materiale, a ei și a părinților, studii, slujbă, prietene și mai ales prieteni. Se comportă atent și călărește pe muche de cuțit, dovedindu-se tenace, deoarece în final mătușa pare mulțumită. Cel puțin așa se poate deduce. Ea pleacă scuzîndu-se și străduindu-se să accentueze adevărul coincidenței. Este sigur că dacă fata nu i-ar fi plăcut, nepotul său ar fi însoțit-o.

Toate restaurantele au și o orchestră, se știe. De altfel secolul nostru este un secol al inventivității și treaba aceasta creează o atmosferă veritabilă de inițiativă personală. Orchestra atacă și maltratează, pe cît posibil, o „Porumbiță”, ritm inefabil de bolero. Leon ar dori să danseze, fata de asemenea.

Boleroul este la un pas de tango, iar tangoul este ceva tandru care apropie, mîinile se strîng. Prin urmare cel mai bine să se aștepte altceva, săltăreț și anonim.

Între timp discuția lîncezește. Leon nu e, desigur, tolmac, totuși se simte prea bătrîn și, cu toate că fata nu-i displace, ba dimpotrivă, ar părăsi-o dacă n-ar fi la mijloc mătușa...

SEARĂ DE TOAMNĂ

Întunericul se lăsă repede. Ploua mărunț. Simionescu-S-Buru apăsă pe butonul soneriei, după ce pipăise îndelung peretele cufundat în beznă. N-o fi nimeni acasă, gândi. În sfârșit, de încercat pot să încerc, nu? Se lipi de ușă, își scoase bascul, și-l scutură, și-l puse iarăși pe cap. Se aprinse lumina și Buba întrebă în șoaptă cine e. Eu sînt, răspunse. Și i se deschise. În hol își scoase pelerina. Nici el nici femeia nu știau ce să spună. Se priveau intimidăți, el înalt, ea foarte mică. Pe stradă trecu un camion greu, trepidația se transmise casei și ferestrele zăngăniră. Vraja se destrămă. Se așezară pe pat, camera fiind tot atît de încăpătoare ca un geamantan. Mai bine, gândi Simionescu-S-Buru, la ce dracu atîția bani dați pe scaune? Ploaia bătea în acoperiș ca și cum ar fi vrut să se strecoare între ei. Deschise gura să vorbească. Renunță. Aburul respirației se lipi de fereastră. Femeia zîmbi înțelegătoare. Tandrețea lui o încălzea. Desigur, e ceva important. Și bănuia și se temea să-și mărturisească fericirea. Acuma s-ar cuveni să-i dea o cană cu apă, doar a intrat în casă de oameni, în casă ospitalieră. Își aminti că peste drum se săpa și conducta fusese închisă. Ei, importantă e căldura sufletului. Era convinsă că el simțea ceea ce trebuia, ceea ce ea voia să-i transmită. Omul își privi mîinile lungi. Să-i cuprindă umerii înguști, foarte simplu. Șovăi și apoi renunță. Ea zîmbi tot înțelegătoare. Întîlnirea înainta cu pași repezi spre mult doritul deznodămînt. Simionescu-S-Buru scoase din buzunarul vestonului sticla plată pe care o achiziționase cu prilejul singurei călătorii cu avionul. Atunci o cumpărase și-i băuse conținutul, pentru a suporta voiajul. Azi o umpluse cu rachiou de drojdie. Ieftin și eficient. De – șurubă capacul, îi oferă sticla. Bău și plescăi. O imită. În încăpere mirosul trăznea. Se simțeau bine. Băură încă, și căldura alcoolului se răspîndi în trupuri. Femeia cînta încetișor.

Simionescu-S-Buru se căznea să-și amintească versuri de Bacovia și nu reușea. Oftă și ea crezu că din pricina cîntecului. Înduioșată, își întări vocea. Bărbatul i se alătură. Scena li se păru înălțătoare și fericirea îi toropi. Frumoasa viață de hoinar, frumoasa viață de boem se îndrepta sîrguincios spre frumoasa viață conjugală, încă puțin, își zise el, încă puțin. Prima sîmbătă liberă. Ofițerul stării civile, fotografii, buchetele de flori, „felicitățile, masa și dansul”. Același vis îl trăia și femeia. De ce tace? îi trecu prin minte ca un cui înfipt dureros. Regretă. Despre așa ceva nu se discută. În orice caz ea nu putea începe. Mîndria și timiditatea o împiedicau. Cînta tot mai tare, tot mai pătimaș și el după ea. Nu auziră cum caloriferul le transmitea mînia vecinilor. Și de fapt se încadrau în regulament, nu trecuseră orele 22. Cînd sirena fabricii de ciment anunță intrarea schimbului de noapte, încetă și cîntecul și muzica țevilor. Lumea întreagă respiră ușurată, mulțumită. Simplă e viața cînd oamenii își respectă condiția de viețuitoare sociale. Așa e, și totuși femeia tristă se răzgîndi. Reveni la murmurul ei, încălzindu-se iar și iar. Își aminti: mîine dimineață va merge la lucru. Dar cum să-i spună că trebuie să se culce? O enerva puțin faptul că el uitase amănuntul. El își aminti: mîine dimineață voi merge la muncă. Dar cum să-i spună că trebuie să mă culc? Îl enerva puțin faptul că ea uitase amănuntul. Ea